

Op 14 oktober is er een Schriftelijk Overleg over Toezicht en Handhaving. Graag vragen IPO, VNG en Unie van Waterschappen uw aandacht voor de problemen rond afvalbedrijven en de doorontwikkeling van het VTH-stelsel (Commissie van Aartsen).

Van vervuiler betaald naar vervuiler betaalt

De vervuiler betaalt

In 2017 [schreven](#) het IPO en het Openbaar ministerie al over de financiële risico's bij afvalbedrijven: *De afgelopen jaren is zowel het aantal branden als het aantal faillissementen bij afvalbedrijven sterk gestegen. De hoeveelheid afval waarvoor bedrijven geen afzet vinden groeit en stapelt zich op, waarna het vaak wordt gestort of verbrand – ook afval dat zeer zorgwekkende stoffen bevat. Van de toezeggingen uit de branche om de veiligheidscultuur te verbeteren komt maar weinig terecht.* Sindsdien is er niets veranderd en stapelen de kosten zich op. Mede naar aanleiding van moties Von Martels/Van Eijs en Ziengs is in 2019 een quickscan uitgevoerd door het IPO waaruit bleek dat de kosten voor medeoverheden 21,5 miljoen bedroegen.

In augustus verscheen hierover een [artikel in de Groene Amsterdammer](#) naar aanleiding waarvan door zowel D66 als GroenLinks schriftelijke vragen zijn gesteld. Voor beantwoording van beide vragensets is uitstel gevraagd. Mogelijk worden deze wel nog vóór het debat beantwoord.

De staatssecretaris heeft toegezegd de verplichte financiële zekerheidsstelling weer mogelijk te maken. Deze regelgeving [was aangekondigd](#) vóór de zomer van 2019, maar is nog steeds niet aan de Kamer gezonden.

- *Bent u bereid om, vooruitlopend op de Omgevingswet, voor gemeenten en provincies de mogelijkheid te creëren dat zij het hebben van een verzekering als criterium kunnen stellen voor het verlenen van een vergunning?*

Malafide bedrijven krijgen subsidie

Het blijkt keer op keer dat er bij gebrek aan coördinatie tussen overheidsdiensten malafide bedrijven aan de ene kant boetes krijgen en worden vervolgd, en aan de andere kant subsidie krijgen van diezelfde overheid. Er lijkt geen coördinatie te bestaan tussen RVO die subsidies voor circulaire economie verstrekt en de handhaving. BIBOB volstaat in dit soort gevallen niet vanwege de te lange termijnen. Nu wordt er geen toets uitgevoerd op de integriteit van een subsidievragend bedrijf.

- *Bent u bereid voorwaarden op te nemen in de subsidievoorwaarden voor circulaire economie (cross compliance) opdat malafide partijen geen toegang krijgen tot subsidie?*

Pak milieucriminaliteit gecoördineerd aan: samen tegen milieucriminaliteit

Het blijkt onmogelijk (zie bijvoorbeeld de casus Limburg uit Groene Amsterdammer) om vergunning te weigeren voor nieuwe activiteiten, ondanks eerdere veroordelingen. Overdraagbaarheid van vergunningen blijkt te gemakkelijk. Beter samen optreden van het OM, RVO, gemeenten en provincies zou excessen kunnen voorkomen. Een goed instrumentarium is daarbij noodzakelijk. Vaker zou de wet BIBOB kunnen worden toegepast. Prioriteit bij OM voor milieucriminaliteit is daarbij gewenst en er is meer capaciteit nodig.

Doorontwikkeling VTH-stelsel

Geen fundamentele ingrepen in de bestuurlijk-organisatorische basis van het stelsel

De hoofdvraag aan de commissie van Aartsen is welke mogelijkheden zij ziet om milieuhandhaving, -toezicht en vergunningverlening in Nederland te versterken, met als doel het stelsel effectiever en slagvaardiger te maken. Vanuit onze rol en positie als middenbestuur met belangrijke taken op het gebied van een veilige, schone en gezonde leefomgeving vinden ook wij dat een toekomstbestendig stelsel nodig is.

Onder het motto 'decentraal waar het kan, centraal waar het moet' laten gemeenten en provincies zien dat de huidige rolverdeling de juiste mate van lokale betrokkenheid en bovenregionale afstemming brengt, met de juiste kennisdeling op het juiste niveau. Zij hebben de juiste wortels en netwerken in de regio én de kennis en expertise die komt met de verantwoordelijkheid, als bevoegd gezag voor de meest risicovolle bedrijven.

Wij zien immers de opdracht om te komen tot een toekomstig bestendig stelsel, dat effectief en slagvaardig is, als een gezamenlijke verantwoordelijkheid. De gezamenlijke provincies hebben vanuit het doel "te excelleren als bevoegd gezag" in 2017 een meerjarig programma met de Brzo- Omgevingsdiensten opgestart juist om het stelsel door te ontwikkelen.

Wél verbetering en doorontwikkeling van het stelsel

Wij willen wel inzetten op doorontwikkeling van het VTH-stelsel met als accenten: "basis op orde" voor alle partijen, onderhoud aan het stelsel als geheel, zoals harmonisatie van processen en mandaten, professioneel opdrachtgever- en opdrachtnemerschap, positionering van de omgevingsdiensten en een optimale inzet van interbestuurlijk toezicht. Daarnaast is het belangrijk de nieuwe uitdagingen, zoals de transitie naar een circulaire economie, gezondheid, klimaat en energie goed te laten landen.

Doorontwikkeling, optimalisering en professionalisering vraagt om:

- **Deugdelijke wet- en regelgeving en de juiste instrumenten..** De Omgevingswet moet nog betere handvatten bieden voor provincies en gemeenten om taken en bevoegdheden effectief en efficiënt te kunnen inzetten voor een veilige en gezonde leefomgeving. Een belangrijke wens daarbij is de afdwingbare revisie- vergunning, afdoende financiële middelen, capaciteit, een stevig instrumentarium en een adequaat juridisch systeem, passend bij de uitgangspunten van de Omgevingswet.
- **Ambitieuze maar ook realistische doorontwikkeling.** Doorontwikkeling van het stelsel moet realistisch zijn en rekening houden met het absorptievermogen en veranderingsvermogen van het stelsel, met name van omgevingsdiensten. Maar ook de rol en positie van het bevoegd gezag zodat de gevraagde integrale afwegingen gemaakt kunnen worden. De financiële middelen voor moeten aansluiten bij deze ambities.
- **Gezamenlijke stelselagenda met landelijk flankerend beleid.** De complexiteit van de milieuvraagstukken vraagt om goede samenwerking tussen overheden en andere organisaties. De monitoring, evaluatie en doorontwikkeling van het stelsel kan dan ook vanuit een gedeelde meerjarige bestuurlijke agenda plaatsvinden. Daarbij hoort een verandering in benadering van sectoraal naar integraal, zoals bedoeld onder omgevingswet. Daarbij hoort een landelijke flankerend programma met bijbehorende middelen dat de bevoegde gezagen ondersteunt in hun verantwoordelijkheden.